

CUPRINS

Cuvânt de bună întâmpinare	5
Despre autori.....	9
Abrevieri.....	17
Lista graficelor.....	21
Lista tabelelor	25
Lista casetelor	26

Introducere.....	27
-------------------------	-----------

CAPITOLUL 1

Mutațiile structurale din economia mondială, globalizarea economică și relevanța rețelelor globale de producție (RGP). Cadrul conceptual și metodologic al abordării noii faze a globalizării economice	31
--	-----------

Autor: *Agnes Ghibuțiu*

1.1 Schimbările în natura globalizării economice. De la internaționalizare la modele mai complexe de globalizare	34
1.2 Cadrul conceptual și metodologic al abordării noii faze a globalizării economice. Conceptele de „lanțuri globale ale valorii” și „rețele globale de producție”	41
1.2.1 Conceptele de „lanțuri globale ale valorii” și „rețele globale de producție”	43
1.2.2 Terminologia adoptată în lucrare și delimitarea obiectului analizei	45
1.3 Acutizarea interesului comunității internaționale față de problematica rețelelor globale de producție	46
Bibliografie.....	52

CAPITOLUL 2

Relația dintre investițiile internaționale și rețelele globale de producție.....	55
---	-----------

Autor: *Florin Bonciu*

2.1 Expansiunea CTN și a ISD – factori determinanți ai extinderii RGP	55
2.2 Sistemul producției globale și accelerarea expansiunii RGP	61
2.3 Tendințe în evoluția fluxurilor globale de ISD – dinamică, structură sectorială, orientare geografică.....	64
2.3.1 Evoluția fluxurilor mondiale de ISD de intrare în perioada 2005-2013... 64	
2.3.2 Creșterea ponderii țărilor în dezvoltare în fluxurile mondiale de ISD de ieșire.....	70

2.3.3 Evoluția la nivel mondial a noilor ISD în raport cu fuziunile și achizițiile internaționale	71
2.3.4 Evoluția ISD pe sectoare de activitate economică	73
2.3.5. Evoluția fluxurilor de ISD de intrare în principalele organizații de integrare economică	74
2.3.6 Perspectivele fluxurilor mondiale de ISD în perioada 2014-2016.....	76
2.4 Câteva concluzii	79
Bibliografie.....	81

CAPITOLUL 3

Comerțul și investițiile internaționale – cei doi piloni ai expansiunii rețelelor globale de producție. Interconexiunile dintre fluxurile comerciale și investiționale	83
---	-----------

Autori: *Agnes Ghibuțiu, Andra Ghibuțiu*

3.1 Expansiunea concomitentă a fluxurilor comerciale și investiționale	84
3.2 Rolul ISD și al CTN în modelarea RGP și a comerțului internațional	90
3.3 Rolul determinant al serviciilor în facilitarea RGP	92
3.4 CTN și comerțul cu valoare adăugată. Corelația dintre ISD și participarea țărilor la RGP	96
Bibliografie.....	105

CAPITOLUL 4

Reconfigurarea comerțului internațional sub impactul rețelelor globale de producție. De la comerțul cu bunuri și servicii... la comerțul cu valoare adăugată	108
---	------------

Autor: *Agnes Ghibuțiu*

4.1 Conceptul de „comerț cu valoare adăugată” și preocupările pe plan internațional de măsurare a acestuia	108
4.1.1 O scurtă incursiune în abordarea teoretică și empirică a comerțului derulat în contextul RGP	110
4.1.2 Preocupările curente pe plan internațional vizând măsurarea comerțului cu valoare adăugată	113
4.1.3 Conceptul de „comerț cu valoare adăugată” – un instrument de evaluare a impactului RGP asupra comerțului.....	116
4.2 Configurația comerțului internațional în contextul RGP. Ce arată noile date statistice privind comerțul cu valoare adăugată?.....	118
4.2.1 Structura comerțului internațional în termeni de valoare adăugată. Rolul real al serviciilor.....	119
4.2.1.1 Contribuția sectorului de servicii la exporturile țărilor	122
4.2.1.2 Contribuția sectorului de servicii la exporturile de bunuri prelucrate	123

4.2.2 Participarea crescândă a țărilor la RGP – creșterea conținutului extern al exporturilor	126
4.2.3 Gradul de implicare a țărilor și ramurilor industriale în RGP. O comparație între țările dezvoltate și țările în dezvoltare	130
4.2.4 Intensitatea și dinamica implicării regiunilor/țărilor în RGP. „Rata de participare la RGP” a țărilor dezvoltate și a celor în dezvoltare	132
Anexe	136
Bibliografie	140

CAPITOLUL 5

Evoluții, mutații și tendințe în comerțul mondial cu bunuri. Determinanți conjuncturali și structurali

Autor: *Iulia Monica Oehler-Șincai*

5.1 Peisajul comercial global în continuă schimbare – relevanța comerțului „pe verticală”	145
5.2 Dinamica, structura și orientarea geografică a fluxurilor comerciale internaționale de bunuri din perspectiva statisticilor convenționale	149
5.2.1 Dinamica fluxurilor comerciale internaționale de bunuri	149
5.2.2 Evoluția structurii și orientării geografice a comerțului cu bunuri	153
5.3 Tendințe în integrarea globală și regională prin intermediul comerțului	159
5.3.1 Trăsături generale ale acordurilor comerciale preferențiale de „ultimă generație”	160
5.3.2 Acordurile preferențiale inițiate de puterile comerciale tradiționale	162
5.3.3 Specificul integrării regionale asiatice	166
5.3.4 Opțiunile Chinei în materie de acorduri comerciale preferențiale	168
5.4 Privire de ansamblu asupra orientării geografice a fluxurilor comerciale de bunuri ale UE	170
5.5 Tendințe în comerțul cu bunuri al României	177
5.6 Specializarea verticală și măsurarea comerțului în termeni de valoare adăugată	183
5.6.1 Principalii indicatori ai comerțului cu valoare adăugată. Rata de participare la RGP pentru unele economii ale lumii	184
5.6.2 Indicii de specializare verticală la nivelul UE	187
Anexă	193
Bibliografie	201

CAPITOLUL 6

Comerțul internațional cu servicii și rețelele globale de producție.....

Autori: *Agnes Ghibuțiu, Iulia Monica Oehler-Șincai*

6.1 Creșterea rolului serviciilor în economia mondială.....	207
---	-----

6.2 Expansiunea dinamică a comerțului cu servicii. Accentuarea interdependențelor dintre fluxurile de servicii și fluxurile de bunuri	209
6.2.1 Ritmul de creștere a fluxurilor internaționale de servicii comparativ cu dinamica fluxurilor de bunuri	209
6.2.2 Devansarea dinamicii producției mondiale de ritmul de creștere a comerțului cu bunuri și servicii	212
6.2.3 Legătura inextricabilă dintre comerțul cu servicii și comerțul cu bunuri. Contribuția reală a serviciilor la comerțul global.....	218
6.3 Tendințe în configurația fluxurilor de servicii în plan regional	223
6.4 Marii jucători în sfera comerțului internațional cu servicii.....	227
6.5 Creșterea rolului economiilor în dezvoltare/emergente în comerțul cu servicii.....	230
6.6 Tendințe în evoluția structurii fluxurilor globale de servicii	234
Anexe	239
Bibliografie.....	245

CAPITOLUL 7

Oportunitățile asociate cu globalizarea serviciilor și rolul politicilor guvernamentale în valorificarea acestora.....

Autor: *Agnes Ghibuțiu*

7.1 Factorii determinanți ai modificărilor structurale din comerțul cu servicii. Procesul de relocalizare și convergența dintre servicii și industria prelucrătoare.....	247
7.1.1 Procesul de relocalizare și efectele sale asupra dinamicii și structurii fluxurilor de servicii	248
7.1.1.1 Formele de manifestare a procesului de relocalizare a serviciilor	249
7.1.1.2 Dimensiunea procesului de relocalizare a serviciilor și sfera sa de cuprindere geografică	251
7.1.1.3 Efectele procesului de relocalizare asupra țărilor în dezvoltare/emergente.....	254
7.1.2 Convergența dintre sectorul de servicii și industria prelucrătoare. Creșterea conținutului de servicii al bunurilor.....	259
7.1.2.1 Estomparea deosebirilor dintre industrie și servicii. Modificarea rolului lor în economie	259
7.1.2.2 Sinergia dintre industrie și servicii și efectele lor de multiplicare	263
7.1.2.3 Contribuția crescândă a „serviciilor încorporate” la exporturile de bunuri	265
7.2 Oportunitățile generate de globalizarea serviciilor și provocările la adresa guvernelor.....	269

7.2.1 Rolul-cheie al serviciilor în lanțul global al valorii	269
7.2.2 Oportunitățile asociate cu globalizarea serviciilor	271
7.2.3 Cum se poate progresa pe scara valorii?	276
7.2.4 Rolul politicilor guvernamentale și provocările la adresa guvernelor ..	280
Anexe	287
Bibliografie.....	291

CAPITOLUL 8

Comerțul cu servicii al României și integrarea în economia globală prin intermediul serviciilor. Cum se raportează România la noile realități economice circumscrise rețelelor globale de producție?

Autori: *Agnes Ghibuțiu, Andra Ghibuțiu, Ionela Bălțătescu*

8.1 Evoluția schimburilor internaționale cu servicii ale României în perioadele pre- și postcriză

Autori: *Agnes Ghibuțiu, Andra Ghibuțiu*

8.1.1 Comerțul cu servicii al României – tendințe și particularități.....	297
8.1.2 Relansarea spectaculoasă a comerțului românesc cu servicii	299
8.1.3 Repercusiunile crizei asupra comerțului românesc cu servicii	301
8.1.4 Participarea României la schimburile internaționale cu servicii comparativ cu celelalte state membre ale UE	303
8.1.5 Tendințe în evoluția structurii comerțului cu servicii al României	307
8.1.6 Expansiunea dinamică a exporturilor de servicii de afaceri – dovadă a creșterii atractivității României ca țară de destinație pentru servicii relocalizate	311

8.2 Integrarea României în economia globală prin intermediul serviciilor

Autori: *Agnes Ghibuțiu, Andra Ghibuțiu*

8.2.1 Ce arată noile date statistice care măsoară comerțul ca valoare adăugată?.....	314
8.2.2 Participarea României la rețelele globale de producție.....	316
8.2.3 Prezența capitalului străin în economia românească. O succintă comparație cu noile state membre ale UE.....	320

8.3 Fenomenul de relocalizare a serviciilor în contextul economiei românești

Autor: *Ionela Bălțătescu*

8.3.1 Caracteristici ale pieței românești de servicii relocalizate.....	325
8.3.2 Particularități ale procesului de relocalizare din România în raport cu alte state membre ale UE	328

8.4 Câteva concluzii și sugestii.....

Autor: *Agnes Ghibuțiu*

Bibliografie.....	337
-------------------	-----

CAPITOLUL 9

Mutațiile din sistemul comercial internațional sub impactul globalizării economice. Provocările la adresa cooperării multilaterale

în sfera comerțului	340
Autor: <i>Agnes Ghibuțiu</i>	
9.1 Organizația Mondială a Comerțului (OMC). Un succint bilanț al celor două decenii de existență.....	341
9.2 Schimbările dinamice din peisajul comercial global și provocările la adresa sistemului comercial multilateral	348
9.2.1 Creșterea rolului țărilor în dezvoltare și emergente în economia și comerțul mondial. Implicațiile pentru OMC.....	348
9.2.2 Expansiunea dinamică a rețelelor globale de producție și repercusiunile pentru sistemul comercial multilateral	355
9.3 Evoluții recente în sistemul comercial multilateral	362
9.3.1 Perspectivele reînnoite pentru multilateralismul comercial	363
9.3.2 Accentuarea interesului pentru abordările plurilaterale. Geometria variabilă a acordurilor comerciale	365
9.4 Explozia regionalismului comercial – o provocare majoră pentru OMC	373
9.4.1 Proliferarea exponențială a acordurilor comerciale preferențiale.....	373
9.4.2 Tipologia noilor acorduri comerciale preferențiale și relevanța lor pentru comerțul și investițiile globale	378
9.4.3 Cauzele intensificării regionalismului comercial	383
9.5 Implicațiile sistemice ale acordurilor comerciale preferențiale	387
9.5.1 Regionalism versus multilateralism	387
9.5.2 Provocările noului regionalism la adresa sistemului comercial multilateral.....	390
9.6 Câteva reflecții privind viitorul sistemului comercial internațional	396
Bibliografie.....	402
Abstract	407
Contents	411
Charts	416
Tables	419
Boxes.....	420